

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

TEKSTİL TEKNOLOJİSİ

DÜZ ÖRME KADIN PANTOLON DİKİMİ

ANKARA 2008

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılan değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ- 1	3
1. DÜZ ÖRME KADIN PANTOLON KESİMİ	3
1.1. Model Analiz İşlemleri	3
1.2. Asgari Çalışma Talimatı Hazırlama İşlemleri	4
1.3. Kalite Niteliklerini Belirleme İşlemleri	5
1.4. Kesim Öncesi Hazırlık İşlemleri	6
1.4.1. İlk Kontrol	6
1.4.2. Komple Beden Eşleştirme	6
1.4.3. Pantolon Kumaşının Teyellenmesi	7
1.4.4. Pantolon Kumaşının Ütülenmesi	7
1.4.5. Pantolon Kumaşının Serilmesi	7
1.5. Kadın Pantolonu Kesim İşlemleri	7
UYGULAMA FAALİYETİ	7
ÖĞRENME FAALİYETİ- 2	12
2. DÜZ ÖRME PANTOLON DİKİMİ	12
2.1. Pantolon Dikim Planı Hazırlama İşlemleri	12
2.2. Makine Parkını Belirleme İşlemleri	13
2.3. Pantolon Dikiminde Ön Hazırlık İşlemleri	14
2.4. Pantolon Dikim İşlemleri	15
UYGULAMA FAALİYETİ	15
ÖĞRENME FAALİYETİ- 3	25
3. DÜZ ÖRME PANTOLON SON ÜTÜ VE SON KONTROL İŞLEMLERİ	25
3.1. Pantolon Son Ütüleme İşlem Sırası	25
UYGULAMA FAALİYETİ	25
3.2. Son Kontrol İşlemleri	26
3.2.1. Duruş Formu Kontrolü	26
UYGULAMA FAALİYETİ	26
3.2.2. Ölçü Kontrolü	27
UYGULAMA FAALİYETİ	27
3.2.3. Dikim Kontrolü	31
UYGULAMA FAALİYETİ	31
3.2.4. Malzeme Uyum Kontrolü	32
3.2.5. Son Ütü Kontrolü	32
3.3. Kritikler Doğrultusunda Düzeltme İşlemleri	32
3.3.1. Kalıpta Düzeltme	32
3.3.2. Malzemede Değişiklik	32
3.3.3. Dikiş Tekniklerinde Değişiklik	32
3.4. Paketleme İşlemleri	33
UYGULAMA FAALİYETİ	33
MODÜL DEĞERLENDİRME	36
KAYNAKÇA	38

AÇIKLAMALAR

KOD	542TGD540
ALAN	Tekstil Teknolojisi
DAL/MESLEK	Endüstriyel Örne
MODÜLÜN ADI	Düz Örne Kadın Pantolon Dikimi
MODÜLÜN TANIMI	Düz örme pantolon kesimi, dikimi, son ütü ve son kontrol işlemlerinin anlatıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/24
ÖN KOŞUL	Düz Örne Etek Dikimi modülünü başarmış olmak.
YETERLİK	Düz örme kadın pantolon dikimini yapmak.
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç: Bu modül ile gerekli ortam sağlandığında kalite niteliklerine uygun düz örme pantolon dikimi yapabileceksiniz. Amaçlar: 1. Kalite niteliklerine uygun olarak pantolon kesimi yapabileceksiniz. 2. Tekniğe uygun olarak pantolon dikimi yapabileceksiniz. 3. Kalite niteliklerine uygun olarak kadın pantolonu son ütüsü ve son kontrol işlemlerini yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	İğne, toplu iğne, dikiş ipliği, makas, çizgi taşı, ve dikim makineleri aydınlık bir ortamda hazır bulundurulmalıdır.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan her bir öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendirebileceksiniz. Modül sonunda ise kazandığınız bilgi ve becerileri ölçmek amacıyla öğretmeniniz tarafından hazırlanacak ölçme araçları ile değerlendirileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Moda ve insanların giyinme zevkleri günden güne değişmektedir. Bulunulan ortama, sahip olunan sosyal statüye bağlı olmakla beraber bu değişkenlik insanların giyinme zevki ve karakterini de yansıtmaktadır. İnsanlar giydikleri giysi ile uyumlu, rahat ve sınırsız hareket etmek beklentisinin yanı sıra zevklerini de yansıtmak isterler.

Düz örme giysiler bu özelliklerin çoğunu içerir ve bu yüzden tercih edilir. Rahatlık, şıklık, sınırsız renk ve model özellikleri taşıyan bu giysiler günün her saatinde giyilebilir.

Düz örme giysi sektörü bu ihtiyaca cevap vermek adına daha ucuz, daha kaliteli ve daha özellikli giysiler üretme arayışındadır.

Teknik ve teknolojik anlamda sürekli gelişen düz örme hazır giyim sektörü bünyesinde çalışacak nitelikli elemanlara her zaman ihtiyaç duymaktadır.

Elinizdeki modülde, düz örme giysiler arasında bulunan pantolonun dikim teknikleri anlatılmaktadır.

Bu modül içindeki etkinlikleri tamamlayarak düz örme pantolon dikimi konusunda kendinizi geliştirebileceksiniz. Bu konuyla ilgili diğer modülleri de aldıkça alanınızda daha donanımlı olarak sektörde yer alabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 1

AMAÇ

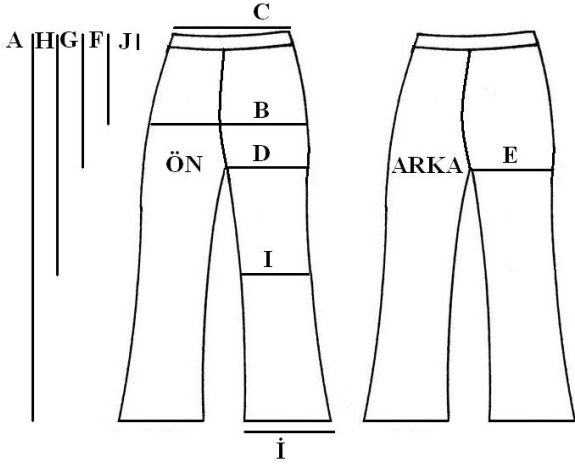
Kalite niteliklerine uygun olarak pantolon kesimi işlemini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Sektörde üretilen pantolon modellerini kesim işlemleri ile beraber inceleyiniz ve model analizi yapınız. Gözlemlerinizi sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. DÜZ ÖRME KADIN PANTOLON KESİMİ

1.1. Model Analiz İşlemleri

Model Analizi			
Firma Adı :	Beden Nu: M	İş Nu: Sayfa Nu:	
Ürün: Düz örme pantolon	Tarih:	Sezon:	
Grafik Çizimi	Model Analizi		
	<ul style="list-style-type: none">➤ İki adet beden parçası➤ Bele geçirilmek için bel bantı (72 cm uzunluk ve 4 cm genişlikte)		
Ölçüler	Parça Listesi		
A	Kemer Hariç Pantolon Boyu	100	<ul style="list-style-type: none">➤ Ön 2➤ Arka 2➤ Bel bantı 1
B	Kalça Genişliği 1/2	48	
C	Bel Genişliği 1/2	36	
D	Ön Baldır Genişliği	29	
E	Arka Baldır Genişliği	34,5	
F	Kalça Düşüklüğü	18	

G	Oturuş Yüksekliği	29	Alınacak Malzemeler ➤ Beden etiketi ➤ Yıkama talimatı ➤ Bel lastiği
H	Diz Boyu	55	
I	Diz Genişliği 1/2	22,5	
İ	Paça Genişliği 1/2	20,5	
J	Bel Lastik Boyu	4	
Ölçüler cm cinsinden verilmiştir.			
Malzeme Örnekleri			
İplik Örneği	Örgü Örneği	Bant Örneği	
			

1.2. Asgari Çalışma Talimatı Hazırlama İşlemleri

Dikişler

- Örgü kalınlığına uygun kalınlıkta remayöz makinesi seçilmelidir.
- Dikiş payları pantolonun genelinde 1 cm olarak kullanılır.
- Düzgün bir dikiş için remayöz iğne ve çağanoz ayarları yapılmalıdır.
- Dikimde kullanılacak ipliklerin mumlanmış olması gereklidir.
- Makineye parçalar dikilmek üzere yerleştirildiğinde dikiş paylarının her işlemde ters yüzde kalmasına dikkat edilmelidir.
- Bel bantı makineye göz göz takılmalıdır. Bantın arasından bel lastiği geçirilip önce lastik düz dikiş makinesinde birleştirilmeli, sonra da bel bantının iki ucu remayöz makinesinde may takibi yapılarak birleştirilip iç kısmına da elişi yapılarak tutturulmalıdır.

Etiketler

- Beden etiketi dikilirken makine ayarı çok iyi yapılmalı, kesinlikle alt iplik dıştan görünmemelidir. Etiket, bel kemerinin arka ortasına iki kısa kenarından düz dikiş makinesinde, alt iplik misina, üst ise beden renginde iplikle dikilmelidir.
- Yıkama talimatı, sol yan dikiş bel hizasından 10 cm aşağıya takılmalıdır.

Ütüleme

- Ütü işleminde dikişlerde parlama yapmadan dikiş hatlarının net bir görüntüye kavuşturulması sağlanmalıdır.
- Ütüleme işlemi sırasında ölçü kontrolü de yapılmalıdır.

1.3. Kalite Niteliklerini Belirleme İşlemleri

Kalite nitelikleri formunda, dikişlerin ya da ürün üzerinde yapılan çalışmaların olması gereken ölçüleri ve toleransları verilir. Bu formdaki ölçülere göre ürünlerin kalite kontrolü yapılır.

Kalite nitelikleri tamamen müşteri talepleri doğrultusunda belirlenir.

Kalite Nitelikleri				
Ürün: Düz Örme Pantolon				
İşlem Basamağı:				
	Kalite Niteliği		Tolerans	
	Tanımlama	Standart	+	-
Nu				
	Bel genişliği	1	1	1
	Kalça genişliği	1	1	1
	Arka ve ön baldır genişliği	1	1	1
	Yan boy uzunluğu	0,5	0,5	0,5
	İç paça uzunluğu	0,5	0,5	0,5
	Ağ uzunluğu	0,5	0,5	0,5
	Paça genişliği	0	0	0
	Bel bantı düzgünlüğü	0	0	0
	Overlok çekim düzgünlüğü	0,5	0,5	0,5

Kontrol edildi

Tarih

1.4. Kesim Öncesi Hazırlık İşlemleri

Modülde üretimi anlatılacak pantolonun dikiminde kullanılacak kumaş, 1 cm uzunluğunda torba bant örgü tekniği ile başlanıp çelik örgü tekniği ile devam edilerek örülmüştür. Yine bel bantı olarak kullanılmak üzere 4 cm genişliğinde ve 72 cm uzunluğunda torba bant örgü tekniği kullanılarak bant örülmüştür.

Üretimi yapılacak pantolon ispanyol paça bir pantolondur. Yanlarda dikiş yapılmayıp pens ile bele oturtulacaktır. Pantolon kesimine özgü olmak kaydıyla sadece paça kısmında bulunan lastik örgü bölümünde may takibi yapılarak kesim işlemi yapılacaktır. Diğer kısımlarda ise kavisli kesimler söz konusudur. Diğer düz örme giysilerin daha fazla kısımlarında düz hatlar bulunduğu için pantolondan farklı olarak may takibi yapılarak kesilmesi gereken kısımları da daha fazladır.

Kesim işlemi yapılmadan önce aşağıdaki işlemler sırası ile yapılır.

1.4.1. İlk Kontrol

Pantolon dikimi yapılmak üzere kullanılacak kumaş, ilk kontrol işleminde modelin örgü özelliklerini taşıyıp taşımadığını kontrol etmek amacıyla incelenir.

Bu inceleme sırasında kumaş;

- Kullanılan ipliğin kalitesi ve rengi,
- İplikte abraj olup olmadığı (yer yer incelik – kalınlık veya renk farklılıkları)
- Birden fazla renkle örülmüşse renk uyumu,
- Örgü makinesinin ayarı,
- Örgü hataları,
- Örgünün tuşesi,
- Ölçüsü,
- Ağırlığı,
- Desen özellikleri,
- Örgü tekniği,
- Lastik tekniği,
- Bantlarının uygunluğu,
- Örülen kumaşın lekeli olup olmadığı,
- İlmek kaçığı, patlak, sökülük olup olmadığı vb. özellikler açısından incelenir.

1.4.2. Komple Beden Eşleştirme

Eşleştirme sırasında beden büyüklüklerine göre beden parçaları ve bel bantları bir kompleyi oluşturacak şekilde eşleştirilir (ön ve arka parçalar ile bel bantı).

1.4.3. Pantolon Kumaşının Teyellenmesi

Kullanılacak kumaş tek plakada örülmediğinden teyel işlemi uygulanmayacaktır.

Teyel işlemi ütü sırasında kumaşın kenarlarının kıvrılmasını önlemek için yapılır. Kullanılacak kumaş çift plakada çelik örgü tekniği ile örüldüğü için teyel yapılmadan ütülenecektir.

1.4.4. Pantolon Kumaşının Ütülenmesi

Pantolon kumaşı ve bel bantı kesim işleminden önce ütülenmelidir.

Not: Pantolon kumaşı lif karışımı olarak pamuk ağırlıklı bir iplikten elde edildiği için ütüleme işleminden önce yıkama işlemi uygulanacaktır.

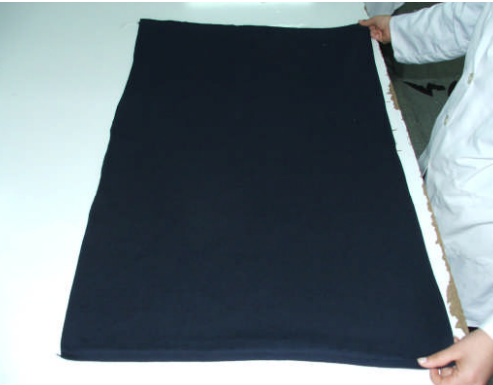
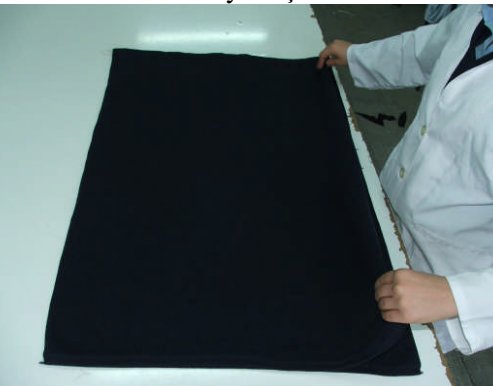
1.4.5. Pantolon Kumaşının Serilmesi

Kumaş, pantolonun model özelliğinden dolayı katlanmadan kesim masasına üst üste serilecektir. Üretimi yapılacak pantolonun yanlarında dikiş yoktur. Bele pens ile oturtulacaktır. Pensin simetrik olarak bir tarafı arka bir tarafı ön bedendir.

1.5. Kadın Pantolonu Kesim İşlemleri

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Bedenleri ütöleyiniz.</p> 	<p>➤Bedenleri buhar vererek ve tampon yardımıyla düzleştirerek ütölemeye özen gösteriniz.</p>
<p>➤Bantları ütöleyiniz.</p>	<p>➤Bantları fazla buhar vermeden ve bastırmadan ütölemeye özen gösteriniz.</p>

	
<p>➤ Bedenleri kesim masasına seriniz.</p> 	<p>➤ Bedenleri kesim masasına katlamadan açık olarak sermeyi unutmayınız.</p>
<p>➤ Bedenleri üst üste yerleştiriniz.</p> 	<p>➤ Üst üste yerleştirirken kumaşların lastik yönlerinin aynı tarafa gelmesine dikkat etmeyi unutmayınız.</p>
<p>➤ Pantolon kalıbını kumaşın üzerine yerleştiriniz.</p>	<p>➤ Kalıbı yerleştirirken pantolon paçasının kumaşın lastik tarafına gelmesine özen gösteriniz.</p>

➤ Kalıp kenarlarından çiziniz.

➤ Kalıp kenarlarından çizerken kalıbı kaydırmamaya dikkat ediniz.

➤ Çizim işleminden sonra kalıbı kaldırınız.

➤ Kalıp kenarlarından düzgün çizilip çizilmediğini kontrol etmeyi unutmayınız.

➤ Kesim işlemine bel oyuntusundan başlayınız.

➤ Kumaşı kesim sırasında kaydırmamaya özen gösteriniz.

➤ Lastik kesiminde may takibi yapınız.

➤ Lastik örgü kısmında may takibi yaparak tek tek kesmeyi unutmayınız.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyeti'nde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşınızla değiştirerek değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
➤ Modeli doğru analiz ettiniz mi?		
➤ Asgari çalışma talimatını modele ve tekniğe uygun belirlediniz mi?		
➤ Kalite niteliklerini modele ve tekniğe uygun belirlediniz mi?		
➤ Kesim öncesi hazırlık işlemlerini tekniğe ve modele uygun belirlediniz mi?		
➤ Beden ve bantların ilk ütüsünü doğru olarak yaptınız mı?		
➤ Pantolon kumaşını kesim için açık olarak serdiniz mi?		
➤ Kumaşın üzerine kalıbı doğru yerleştirip çizdiniz mi?		
➤ Kesim işlemini tekniğe uygun yaptınız mı?		
➤ Paça kısmındaki lastik örgüyü may takibi yaparak kestiniz mi?		
➤ İşi zamanında bitirdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine dönerek işlemi tekrarlayınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 2

AMAÇ

Dikim planı doğrultusunda kalite niteliklerini belirleyip düz örme pantolon dikimi işlemini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Sektörde, üretimde kullanılan dikim planı örnekleri ile bant usulü pantolon dikim işlemlerini araştırınız. Gözlemlerinizi sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. DÜZ ÖRME PANTOLON DİKİMİ

2.1. Pantolon Dikim Planı Hazırlama İşlemleri

Dikim planı, giysinin işlem basamakları ile bu işlem basamaklarında kullanılan makineleri gösteren formdur. Bu form ile kullanılacak makinelere göre üretim bantı oluşturulur ve bu sıraya göre üretim yapılır. Bir parça üzerindeki işlemler tamamlanarak parçalar birbirine monte edilecek şekilde dikim planı hazırlanmalıdır.

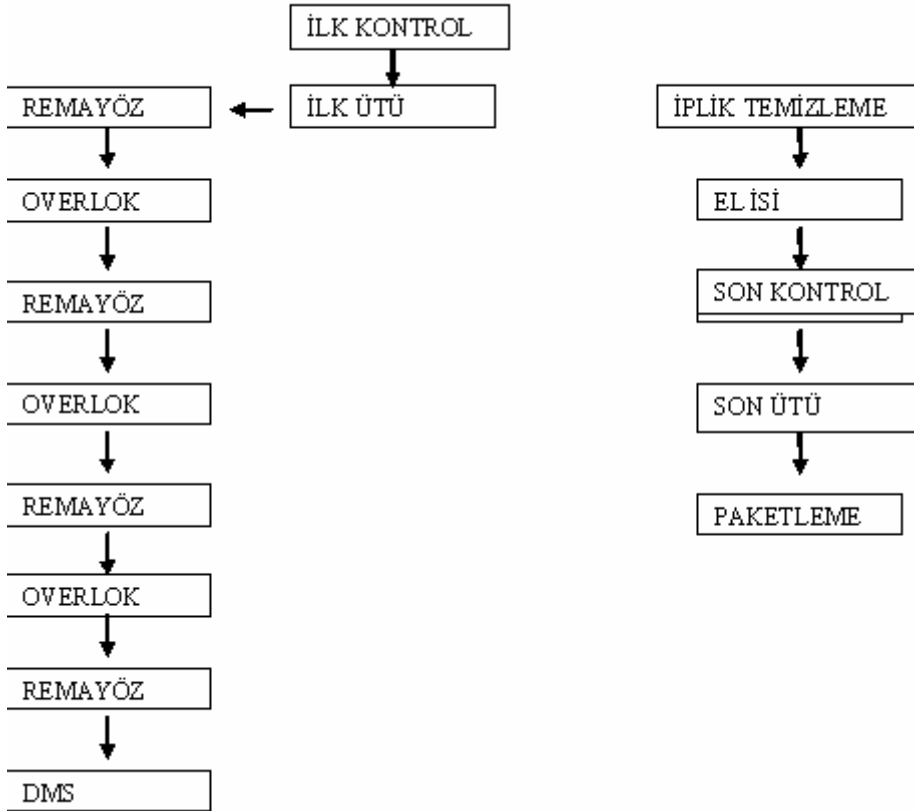
Dikim Planı				
Ürün: Düz Örme Pantolon Dikimi			Tarih:	
Hazırlayan:			Sezon:	
Üretim sıra nu	Akış Basamakları	Çalışma Aracı	Tahmini Zaman	Ölçülen Zaman
1	Ön ağ birleştirme	Remayöz		
2	Arka ağ birleştirme	Remayöz		
3	Ağ oyuntuları overlok çekme	Overlok		
4	İç paça birleştirme	Remayöz		
5	İç paça overlok çekme	Overlok		
6	Yan pens birleştirme	Remayöz		
8	Yan pens overlok çekme	Overlok		
9	Bel bantı takma	Remayöz		
10	Etiket dikme	DSM(Düz sanayi makinesi)		
11	El işi	El işi bölümü		
12	Kalite kontrol	Kalite kontrol dairesi		
13	Bitmiş ütü yapma (Son ütü)	Ütü dairesi		
14	Kalite kontrol	Kalite kontrol nitelikleri		

2.2. Makine Parkını Belirleme İşlemleri

Pantolon Dikiminde Kullanılacak Dikim Makineleri

- Remayöz makinesi
- Overlok makinesi
- Düz sanayi dikiş makinesi

Makine Parkını Belirleme

2.3. Pantolon Dikiminde Ön Hazırlık İşlemleri

- Kumaşların sağdan sola doğru takılması
- Overlok makinesinin ipliklerinin kumaşa uygun renkte seçilmesi
- Kesimde may takibi yapılan kısımlarda dikim aşamasında da may takibi yapılması
- Ön ve arka ağ ölçüsü
- İç paça boyu ölçüsü
- Yan boy ölçüsü
- Bel bantı ölçüsü
- Paça ölçüsü

Not: Remayöz makinelerinde dikim hareketi sağdan sola doğru olduğundan dikimi yapılacak parçaların makineye takılma işlemi sağdan sola doğru yapılmalıdır.

2.4. Pantolon Dikim İşlemleri

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Ağ oyuntusunun sol yanını makineye takınız.</p> 	<p>➤ Remayöz makinesi sağdan sola doğru çalıştığı için takma işleminde bu kurala dikkat etmeyi unutmayınız.</p> <p>➤ Ağ oyuntusunun sol yanını düz yüzünden makineye takınız.</p>
<p>➤ Ağ oyuntusunun diğer yanını takınız.</p> 	<p>➤ Örme kumaşlar çok esnektir. Makineye takarken esnetmemeye dikkat ediniz.</p> <p>➤ Ağ oyuntusunun sağ yanını ters yüzünden makineye takınız.</p>
<p>➤ Makineye takılan ağ oyuntusunu dikişiniz.</p>	<p>➤ Arka ve ön ağ oyuntularını aynı şekilde remayöz makinesine takıp dikişiniz.</p>

- Dikilen kısmı sağdan sola doğru dikim yönünde makineden çıkarınız.

- Dikişin düzgünlüğünü kontrol ediniz.

- Ağ oyuntularına overlok çekiniz.

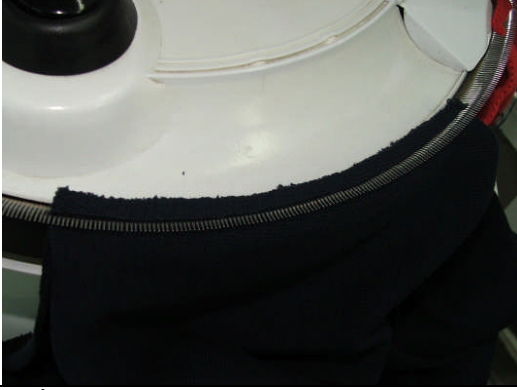
- Overlok dikişinin remayöz dikişine paralel olmasına özen gösteriniz.

- Yan dikiş pensinin ilk yanını takınız.

- Pens ucunda dikiş payını sıfırlamayı unutmayınız.

➤ Yan dikiş pensinin ikinci yanını takınız.

➤ İç paça kısmını makineye takınız.

➤ İç paçanın ikinci kısmını makineye takınız.

- Pens ucunu ikinci katta da sıfırlayıp bele doğru dikiş payını 1 cm'ye ulaşana kadar artırarak takmaya özen gösteriniz.
- Her iki yan pensi aynı şekilde dikerek overlok çekiniz.
- Sol yan pense yıkama talimatı dikmeyi unutmayınız.

- İç paça uzunluğunu ağ oyuntusu orta nokta olacak şekilde remayöz makinesine boydan boya takınız.
- Paça uçlarındaki lastik örgü kısımlarında may takibi yapmayı unutmayınız.

- Paça uçlarının, paça lastiklerinin ve ağ oyuntu dikişlerinin çakışmasına özen gösteriniz.
- Her iki paçanın ağ oyuntu dikişine kadar olan kısımlarının aynı ölçüde olmasını sağlayınız.

➤ İç paça dikişlerine overlok çekiniz.

➤ Bel bantının ilk katını makineye takınız.

➤ Bantın üzerine pantolonun belini yerleştiriniz.

➤ Remyöz dikişinin dibinden overlok çekmeye özen gösteriniz.

➤ Bantı göz göz takmaya dikkat etmeyi unutmayınız.

➤ Pantolonun düz yüzünü dışa getiriniz.

➤ Bantın üzerine arka belin ölçüsünü işaretleyerek ölçüler arasına arka beden belini yerleştiriniz.

➤ Bantın ikinci katını makineye takınız.

➤ Bel bantının taktığınız kısmını dikiş.

➤ Diktiğiniz kısmı makineden çıkarınız.

➤ Bantın ikinci katını da makineye göz göz takmaya dikkat ediniz.
➤ Bantın ikinci katını ilk katının hizasından takmaya dikkat ediniz.

➤ Bel bantını kapattığımız kısma kadar dikmeye dikkat ediniz.

➤ Makinenin dikim pozisyonunu değiştirmeyiniz. Dikimi yapılan kısım yuvarlak olduğu için bir seferde makineye yerleştirilip dikilmesi mümkün değildir. Bu yüzden makinenin dönmesini sağlayacak kadar olan kısım dikilip devamı makineye yerleştirilerek dikim işlemi tamamlanır.

➤ Belin devamını makineye takınız.

➤ Bantın üzerini kapatıp dikiş.

➤ Bel kemerini başlangıç noktasına kadar takınız.

➤ Kemerin başlangıç ve bitiş noktalarının aynı hizaya gelmesine dikkat ederek dikiş.
➤ Dikiş işleminden sonra bantın düşürme ipliğini sökünüz.

➤ Bantın dışta kalan tarafını makineye takınız.

➤ Bel kemerinin uçlarının dışta kalan kısmını kapatmayı unutmayınız.
➤ May takibi yaparak takmaya dikkat ediniz.

➤ Bantın dışta kalan tarafının ikinci katını makineye takınız.

➤ May takibi yaparak takmaya dikkat edip dikiş yapınız.

➤ Bel lastiğinin uçlarını tutturunuz.

➤ Bel bantının arasına bantın genişliğinde lastik geçiriniz.
➤ Lastiği kalınlık yapmayacak şekilde düz dikiş makinesinde birleştiriniz.

➤ Bel bantının içte kalan kısmını tutturunuz..

➤ Elde kaynaştırma dikişi yaparak tutturunuz.

➤ Etiketi dikiñiz.

➤ Etiketi bel bantının arka ortasına kısa kenarlarından düz dikiş makinesinde dikiñiz.

➤ İplikleri içeri çekiniz.

➤ Remyöz ve overlok ipliklerini kaçık (örgü makinesi) iğnesi ile içeri çekip fazlasını kesiniz.

➤ El işlerini yapınız.

➤ Elde kaynaştırma dikişi ile dikiş payını bedene kalınlık yapmayacak şekilde tutturmayı unutmayınız.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama Faaliyeti'nde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşınızla değiştirerek değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
➤ Pantolon dikim planını modele uygun hazırladınız mı?		
➤ Makine parkını modele uygun belirlediniz mi?		
➤ Pantolon dikimi ön hazırlık işlemlerini modele ve tekniğe uygun yaptınız mı?		
➤ Pantolonun arka ağ oyuntusunu tekniğe uygun diktiniz mi?		
➤ Pantolonun ön ağ oyuntusunu tekniğe uygun diktiniz mi?		
➤ Pantolonun yan penslerini tekniğe uygun diktiniz mi?		
➤ İç paça dikişlerini tekniğe uygun yaptınız mı?		
➤ Bel bantını modele ve tekniğe uygun diktiniz mi?		
➤ Etiketini doğru diktiniz mi?		
➤ El işlerini tekniğe uygun yaptınız mı?		
➤ İş zamanında bitirdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine dönerek işlemi tekrarlayınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 3

AMAÇ

Son ütü ve son kontrol ile ilgili verilen bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında pantolon son ütü ve kontrolünü tekniğine uygun olarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Sektörde kullanılan son ütü ve son kontrol tekniklerini, kullanılan araç gereç ve yöntemler açısından araştırınız. Gözlemlerinizi sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

3. DÜZ ÖRME PANTOLON SON ÜTÜ VE SON KONTROL İŞLEMLERİ

3.1. Pantolon Son Ütüleme İşlem Sırası

Son ütü, bitmiş giysinin ütülenmesi işlemidir. Son ütüde giysiye form verilir, varsa basit hataları düzeltilir. Pantolonun dikim işlemlerinin tamamlanmasından sonra son ütüsünün (bitmiş ütüsünün) yapılması gereklidir.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Pantolonun son ütüsünü yapınız.</p> 	<ul style="list-style-type: none">➤ Pantolonu düzgün bir şekilde ütü masasının üzerine serip buhar vererek ütöleyiniz.➤ Dikiş yerlerinin netleşmesine özen gösteriniz.

3.2. Son Kontrol İşlemleri

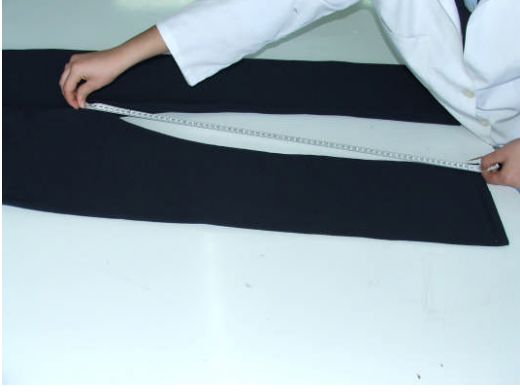
3.2.1. Duruş Formu Kontrolü

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Pantolonun görünüş kontrolünü yapınız.</p> 	<p>➤ Son kontrol işlemlerinin önceden belirlenen kalite niteliklerine uygun olarak yapılması gerektiğini unutmayınız.</p> <p>➤ Düz bir zemine serdiğiniz pantolonu genel görünüş açısından kontrol etmeyi unutmayınız.</p>
<p>➤ Pantolonun kişi üzerinde kontrolünü yapınız.</p> 	<p>➤ Kişi üzerine giyilen pantolonu genel görünüş açısından kontrol etmeyi unutmayınız.</p>

3.2.2. Ölçü Kontrolü

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Pantolon yan boy ölçüsünü alınız.</p> 	<p>➤ Aldığınız ölçüyü föydeki pantolon boyu ölçüsüyle karşılaştırmayı unutmayınız.</p>
<p>➤ Pantolon iç paça boyu ölçüsünü alınız.</p> 	<p>➤ Aldığınız ölçüyü föydeki iç paça boyu ölçüsüyle karşılaştırmayı unutmayınız.</p>
<p>➤ Bel genişliği ölçüsünü alınız.</p>	<p>➤ Aldığınız ölçüyü föydeki bel genişliği ölçüsüyle karşılaştırmayı unutmayınız.</p>

➤ Kalça dūřuklūđū ölçüsünü alınız.

➤ Aldıđınız ölçüyü föydeki kalça dūřuklūđū ölçüsüyle karřılařtırmayı unutmayınız.

➤ Kalça genişliği ölçüsünü alınız.

➤ Aldığınız ölçüyü föydeki kalça genişliği ölçüsüyle karşılaştırmayı unutmayınız.
➤ Kalça geniřliđi ölçüsünü kalça dūřuklūđū ölçüsünün hizasından almaya dikkat ediniz.

➤ Oturuş yüksekliği ölçüsünü alınız.

➤ Aldığınız ölçüyü föydeki oturuş yüksekliği ölçüsüyle karşılaştırmayı unutmayınız.

➤ Ön baldır genişliği ölçüsünü alınız.

- Aldığınız ölçüyü föydeki ön baldır genişliği ölçüsüyle karşılaştırmayı unutmayınız.
- Ön baldır genişliği ölçüsünü oturuş yüksekliği ölçüsünün hizasından almaya dikkat ediniz.

➤ Arka baldır genişliği ölçüsünü alınız.

- Aldığınız ölçüyü föydeki arka baldır genişliği ölçüsüyle karşılaştırmayı unutmayınız.
- Arka baldır genişliği ölçüsünü oturuş yüksekliği ölçüsünün hizasından almaya dikkat ediniz.

➤ Diz genişliği ölçüsünü alınız.

- Aldığınız ölçüyü föydeki diz genişliği ölçüsüyle karşılaştırmayı unutmayınız.
- Diz genişliği ölçüsünü diz boyu ölçüsünün hizasından almaya dikkat ediniz.

➤ Diz boyu ölçüsünü belден itibaren diz hizasına kadar almayı unutmayınız.

➤ Paça genişliği ölçüsünü alınız.

➤ Aldığınız ölçüyü foydeki paça genişliği ölçüsüyle karşılaştırmayı unutmayınız.

3.2.3. Dikim Kontrolü

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Genel olarak dikişlerin kontrolünü yapınız.	➤ Remayöz dikişlerinin genelinde atlama olup olmadığına dikkat etmeyi unutmayınız. ➤ Overlok dikişlerinin genelinde düzgünlüğünü kontrol etmeyi unutmayınız.
➤ Bel bantı dikişlerini kontrol ediniz	➤ Bel bantının takılışında ilmek kaçığı olup olmadığına bakmayı unutmayınız.
➤ Yan pens dikişini kontrol ediniz.	➤ Yan pens dikişinin başlangıç ve bitiş noktasının düzgünlüğünü kontrol etmeyi unutmayınız.

➤ Arka ağ oyuntu dikişini kontrol ediniz.	➤ Remayöz ve overlok dikiş ayarlarının düzgünlüğünü kontrol etmeyi unutmayınız.
➤ Ön ağ oyuntu dikişini kontrol ediniz.	➤ Dikişte esneme olup olmadığını kontrol etmeyi unutmayınız.
➤ İç paça dikişini kontrol ediniz.	➤ Lastik kısmının karşılıklı getirilip getirilmediğini ve may takibi yapılıp yapılmadığını kontrol etmeyi unutmayınız.

➤ Etiket dikişini kontrol ediniz.	➤ Etiket in doğru yere dikilip dikilmediğini ve dikiş ayarının düzgünlüğünü kontrol etmeyi unutmayınız. ➤ Yıkama talimatı dikişinide de aynı şekilde kontrol etmeyi unutmayınız.
➤ El işi dikişlerini kontrol ediniz.	➤ El işi kaynaştırma dikişlerinin düzgünlüğü ve sağlamlığını kontrol etmeyi unutmayınız.

Dikkat: Pantolonun bütün dikişleri kontrol edilir. Bel bantında may kaçığı olup olmadığına, remayöz dikişinin düzgünlüğüne, remayöz ve overlok dikişinin düzgünlüğüne bakılır. Etiket in düzgün dikilip dikilmediğine bakılır. Düzeltilmesi mümkün olan yerler var ise düzeltilir.

3.2.4. Malzeme Uyum Kontrolü

Dikim sırasında kullanılan malzemelerin uygunluğuna bakılır (merserize dikiş ipliği, örme ipliği, overlok ipliği, düğme, fermuar vb. aksesuarlar).

3.2.5. Son Ütü Kontrolü

- Ölçü değişikliklerini,
- Dikişlerde kayma olup olmadığını,
- Esneme olup olmadığını,
- Düz ilmeğin kayıp kaymadığını kontrol ediniz.

Ütü ile dikiş büzümleri düzeltilebilir, esneyen yerler toparlanabilir, ölçü bozuklukları giderilebilir.

3.3. Kritikler Doğrultusunda Düzeltme İşlemleri

3.3.1. Kalıpta Düzeltme

Kalıbının kullanım amacı, kesimde kolaylık sağlayarak ürünün istenilen ölçülerde kesilmesini sağlamaktır.

Dikimi biten pantolonun ölçüleri yukarıdaki uygulama faaliyetinde de anlatıldığı gibi kontrol edilir. Düzeltilemeyecek ölçü bozuklukları var ise kalıba geri dönülerek düzeltilir.

3.3.2. Malzemede Değişiklik

Ölçü problemlerinin dışında iplik, fermuar, düğme, model özelliğine göre astar vb. malzemelerde renk uyumsuzluğu gibi durumlar olabilir. Kullanılan malzemelerin kalite özellikleri de dikkate alınmalıdır. Bu gibi durumlarda uygun olmayan malzemeler değiştirilir.

3.3.3. Dikiş Tekniklerinde Değişiklik

Uygun olmayan dikiş tekniklerinin kullanılması durumunda dikilen üründe görülen bozukluklar uygun dikiş tekniği ile düzeltilmelidir.

Yukarıdaki kriterler dikkate alınarak dikişler kontrol edilir, düzgün olmayan dikişler tespit edilip uygun dikiş tekniği ile düzeltilir.

3.4. Paketleme İşlemleri

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<p>➤ Pantolonu düz bir zemine seriniz.</p> 	<p>➤ Pantolonun sol beden kısmını sağın üzerine katlamayı unutmayınız.</p>
<p>➤ Paça kısmını bele doğru katlayınız.</p> 	<p>➤ Pantolon boyunun paça tarafından ilk 1/3' ünü bele doğru katlamayı unutmayınız.</p>
<p>➤ Kat yerinden ikinci kez katlayınız.</p> 	<p>➤ Kat yerlerinde kırışıklık oluşmamasına özen gösteriniz.</p>

➤ Bel tarafını üste getiriniz.

➤ Katlama işlemini, kullanılacak poşetin uzunluğuna uygun olacak şekilde yapmaya özen gösteriniz

➤ Pantolonu poşete yerleştiriniz.

➤ Poşetin ağız kısmının altta kalmasına özen gösteriniz.

➤ Poşetin havasını almayı unutmayınız.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşınızla değiştirerek değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
➤ Pantolonun son ütüsünü modele ve tekniğe uygun yaptınız mı?		
➤ Duruş formu kontrolünü doğru yaptınız mı?		
➤ Pantolonun üzerinden ölçüleri alıp ölçü föyü ile karşılaştırdınız mı?		
➤ Dikimi tekniğe uygunluk ve makine ayarları açısından kontrol ettiniz mi?		
➤ Kullanılan malzemelerin uyumunu kontrol ettiniz mi?		
➤ Son ütü kontrolünü yaptınız mı?		
➤ Kritikler doğrultusunda gerekiyorsa, kalıpta düzeltme yaptınız mı?		
➤ Kritikler doğrultusunda gerekiyorsa, malzemede değişiklik yaptınız mı?		
➤ Kritikler doğrultusunda gerekiyorsa, dikiş tekniklerinde değişiklik yaptınız mı?		
➤ Paketleme işlemlerini doğru yaptınız mı?		
➤ İş zamanında bitirdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine dönerek işlemi tekrarlayınız.

MODÜL DEĞERLENDİRME

PERFORMANS TESTİ

Bu kısımda, bu modül ile size kazandırılmak istenen yeterlikleri kazanıp kazanmadığınızı veya ne derece kazandığınızı ölçme fırsatı bulacağınız bir uygulama sorusu ve değerlendirme ölçeği hazırlanmıştır.

Yapacağınız çalışmadan sonra kendinizi bu ölçeğe göre değerlendiriniz.

SORU

Dar paçalı bir pantolon modeli belirleyiniz. Bu modeli;

- Analiz ediniz.
- Kesimini yapınız.
- Dikimini yapınız.
- Son ütü ve son kontrollerini yapınız.

KONTROL LİSTESİ

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
➤ Sizden istenen nitelikte bir pantolon modeli belirlediniz mi?		
➤ Modeli doğru analiz ettiniz mi?		
➤ Model ayrıntılarını tespit ettiniz mi?		
➤ Asgari çalışma talimatı hazırladınız mı?		
➤ Kesim öncesi hazırlık işlemlerini yaptınız mı?		
➤ Kesim işlemini doğru sıralama ile yaptınız mı?		
➤ Kesim sırasında may takibi yapmanız gereken yerleri doğru belirlediniz mi?		
➤ Gerekli işaretleri aldınız mı?		
➤ Makine parkını doğru belirlediniz mi?		
➤ Örgü kalınlığına uygun remayöz makinesi seçimini doğru yaptınız mı?		
➤ Ağ oyuntularının dikimini tekniğe uygun yaptınız mı?		
➤ Dış ve iç paça dikimlerini tekniğe uygun yaptınız mı?		
➤ Overlok çekimlerini düzgün yaptınız mı?		
➤ Bel bantını makineye doğru taktınız mı?		
➤ Bantın üzerine bel oyuntusunu doğru yerleştirdiniz mi?		
➤ Bantın üzerini doğru kapattınız mı?		
➤ Remayöz dikişini düzgün yaptınız mı?		
➤ Etiket dikimini doğru yaptınız mı?		
➤ El işlerini düzgün yaptınız mı?		
➤ Pantolonun son ütüsünü modele ve tekniğe uygun yaptınız mı?		
➤ Duruş formu kontrolünü doğru yaptınız mı?		
➤ Pantolonun üzerinden ölçüleri alıp ölçü föyü ile karşılaştırdınız mı?		
➤ Dikimi tekniğe uygunluk ve makine ayarları açısından kontrol ettiniz mi?		
➤ Kullanılan malzemelerin uyumunu kontrol ettiniz mi?		
➤ Son ütü kontrolünü yaptınız mı?		
➤ Kritikler doğrultusunda gerekiyorsa, kalıpta düzeltme yaptınız mı?		
➤ Kritikler doğrultusunda gerekiyorsa, malzemede değişiklik yaptınız mı?		
➤ Kritikler doğrultusunda gerekiyorsa, dikiş tekniklerinde değişiklik yaptınız mı?		
➤ Paketleme işlemlerini doğru yaptınız mı?		
➤ İşi zamanında bitirdiniz mi?		
➤ Temiz ve düzenli çalıştınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa modüle geri dönerek işlemi tekrarlayınız.

Eğer eksikleriniz yoksa artık düz örme pantolon dikimini öğrendiniz. Öğrendiklerinizi değişik modeller için de uygulayabilirsiniz.

KAYNAKÇA

- ERKAN Mine, **Yayınlanmamış ders notları**